

aktualności

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

BIULETYN INTERNETOWY

NR 1/2019 (149)
11 lutego
BIULETYN

Kujawsko-Pomorski
Ośrodek Doradztwa
Rolniczego
w Minikowie
89-122 Minikowo
tel. 52 386 72 00
www.kpodr.pl
sekretariat@kpodr.pl

SPIS TREŚCI

Nowe zasady wyznaczania ONW	1
Będą zmiany w PROW	3
Wyniki pomiarów meteorologicznych	4
Notowania cenowe	4

KPODR zaprasza

Bezpłatne szkolenia jednodniowe:
Cross-compliance w woj. kujawsko-pomorskim 3 stycznia – 29 marca
Nowoczesne technologie produkcji zbóż 9 stycznia – 14 czerwca
Więcej informacji na www.kpodr.pl.

Konferencja
**Probiotecnologia jako element zrównoważonego
i ekonomicznego rolnictwa oraz zdrowia człowieka**
16 lutego, Strzelno

Konferencja
Rzepak – nowe rozwiązania w uprawie
19 lutego, Przydatki Gołaszewskie

FORUM NASIENNE
28 lutego, Minikowo

Więcej informacji na www.kpodr.pl.

FUNDUSZE DLA WSI I ROLNICTWA

PROW 2014-2020

Nowe ONW

Nastąpiły istotne zmiany we wsparciu rolników w ramach PROW 2014-2020 dotyczące płatności ONW. Obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania stanowiły dotychczas około 56% powierzchni zgłaszanych do płatności, a korzystało z nich ponad 700 tys. gospodarstw. Teraz niektóre działki zyskują takie płatności, a niektóre – tracą je lub zmienia się ich wysokość.

Zmiany wynikają z konieczności dokonania delimitacji ONW, aby Polska w ogóle mogła zachować ten rodzaj dopłat obszarowych. Jest to związane z ujednoczeniem przepisów we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Prace nad nowymi przepisami trwały w Polsce kilka lat i zakończyły się jesienią 2018 roku. W ustalaniu nowych zasad i wyznaczaniu nowych ONW uczestniczyły Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa oraz Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Ogólny obszar objęty wsparciem prawdopodobnie nie ulegnie zmianom, może być nawet nieco większy. Natomiast w wyniku zmiany zasad kwalifikacji niektóre tereny nizinne utracą płatności, a inne zyskają. ONW górskie praktycznie pozostaną bez zmian. Zyskują także niektóre działki na terenach miejskich, wcześniej pozbawionych takiej możliwości.

Dotychczas o tym, czy dany obszar mógł być zakwalifikowany do ONW, decydowały trzy kryteria:

1. Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP), wyznaczony w zależności od wysokości plonów, rzeźby terenu, agroklimatu i warunków wodnych gleby. Najważniejszym czynnikiem była jakość gleby (od 15 do 100 pkt), następnie agroklimat (od 1 do 15 pkt), warunki wodne i rzeźba terenu (do 5 pkt za każdy wskaźnik). Średnia wskaźnika dla Polski wynosi 66,6 pkt.
2. Gęstość zaludnienia na kilometr kwadratowy (dotyczyło gmin o zaludnieniu poniżej 75 osób na 1 km²).
3. Odsetek ludności w gospodarstwach rolnych.

Za pomocą powyższych wskaźników wyznaczono całe gminy na terenach nizinnych do dwóch grup zróżnicowanej płatności. Leżące poza wyznaczonymi gminami wsie o słabych glebach także zaliczono do ONW, ale tylko na podstawie kryterium jakościowego WWRPP. Po kilku latach uznano, że system ten ma wiele wad. Najwięcej zarzutów dotyczyło kryteriów społeczno-ekonomicznych (zaludnienie i odsetek ludności rolniczej), ponieważ w ramach WPR dostępne są inne działania zapobiegające wyludnianiu się obszarów wiejskich i rozwiązujące problemy

społeczne wsi. Dlatego postanowiono odejść od kryteriów demograficznych (pkt 2 i 3) i ujednoczyć kryteria biofizyczne (pkt 1).

Obecnie we wszystkich krajach Unii Europejskiej ONW wyznaczane są w ramach następujących kategorii:

- obszary górskie (jak dotychczas powyżej 500 m n.p.m.);
- obszary inne niż górskie, charakteryzujące się znaczącymi ograniczeniami naturalnymi (obszary podgórskie powyżej 350 m n.p.m.);
- inne obszary charakteryzujące się szczególnymi ograniczeniami.

Pozostawiono możliwość dopasowania i wyboru kryteriów, które są istotne z punktu widzenia danego kraju. W Polsce za podstawowe kryteria kwalifikacji nowych ONW przyjęto: teksturę, uziarnienie oraz odczyn gleby, czyli **duży udział gleb lekkich**.

W związku z nowym podejściem do wyznaczania ONW uaktualniono mapy glebowo-rolnicze. Posłużą one do wytyczenia nowych ONW na poziomie obrębów geodezyjnych (sołectw, wsi), ewentualnie gmin.

Obecnie trwają prace nad ustaleniem wstępnych wydzieleń, biorące pod uwagę pozostałe kryteria – w taki sposób, aby zminimalizować ograniczenia możliwości skorzystania przez rolników z płatności ONW. Na przykład, aby zakwalifikować do płatności obszary inne niż górskie, należy je uznać za charakteryzujące się znaczącymi ograniczeniami naturalnymi, gdy co najmniej 60% użytków rolnych spełnia co najmniej jedno z kryteriów wymienionych w Załączniku III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013. Do płatności mogą także zostać zakwalifikowane obszary inne, jeśli charakteryzują się szczególnymi ograniczeniami oraz jeśli niezbędna jest na nich kontynuacja gospodarowania gruntami w celu zachowania lub poprawy środowiska, utrzymania terenów wiejskich, zachowania potencjału turystycznego obszaru lub w celu ochrony linii brzegowej. Do takich specyficznych ONW można zakwalifikować maksymalnie 10% obszaru kraju. W Polsce w celu wyznaczenia

tych obszarów IUNG-PIB w Puławach proponuje odpowiedni wskaźnik (WCPT – Wskaźnik Cenności Przyrodniczo-Turystycznej).

Dodatkowym kryterium jest tzw. **procedura zawężania** (ang. fine tuning). Oznacza ona, że jeśli na wytyczonym ONW udało się dzięki inwestycjom lub działalności gospodarczej przewyżżyć negatywne oddziaływanie na gospodarkę rolną i gdy metody produkcji lub systemy rolnicze rekompensują utracone dochody lub dodatkowe koszty, to wówczas wyklucza się taki obszar z płatności. Procedura ta jest obowiązkowa dla wszystkich państw UE. U nas tego zadania podjął się Instytut Ekonomiki i Gospodarki Żywnościowej. Używając wskaźników (standardowa produkcja, obsada przeżuwaczy i innych zwierząt, obsada drzew owocowych, udział upraw ogrodniczych) mają zostać wytyczone obszary o intensywnej produkcji rolnej, na których płatność nie będzie obowiązywać. Dodatkową trudnością jest fakt, że nie można dopuścić do sytuacji, gdy jedno lub kilka intensywnych gospodarstw będzie powodować wykluczenie całego obrębu z płatności. Dlatego określone będą też wskaźniki homogeniczności (jednorodności) obszaru.

Ponieważ niektórzy rolnicy stracą w wyniku wyłączenia gruntów z płatności ONW, postanowiono złagodzić skutki wprowadzenia nowych zasad wyznaczania tych obszarów. Rolnik, którego grunty zostaną wyłączone z ONW, otrzyma **rekompensatę** w wysokości: do 80% płatności w 2018 r., do 40% płatności w 2019 r. i do 20% płatności w 2020 r. Planowane są także mechanizmy wsparcia z innych działań PROW.

Powyższe propozycje są obecnie w fazie doskonalenia kryteriów oraz wyboru takich, które będą zgodne z wymaganiami unijnymi, a jednocześnie umożliwią jak najmniejsze wyłączenie z płatności ONW dotychczasowych obszarów.

Z zasadami zmian oraz ich zakresem można zapoznać się na stronach www.minrol.gov.pl lub www.cdr.gov.pl.

Marek Radzimiński

Będą zmiany w PROW

Ministerstwo Rolnictwa przygotowało szereg zmian w działaniach PROW na lata 2014-2020. Po zaakceptowaniu ich przez Komisję Europejską ma nastąpić między innymi rozszerzenie zakresu wsparcia dla rolników w ramach operacji „**Modernizacja gospodarstw rolnych**” o inwestycje mające na celu zapobieganie skutkom suszy poprzez tworzenie nowych lub ulepszanie istniejących instalacji nawadniających oraz ujęć wody (np. studnie, instalacje rozprowadzające). Rolnik będzie mógł uzyskać pomoc w wysokości maksymalnie 100 tys. zł. Podwyższeniu ulegnie także dolny próg wyjściowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa – z poziomu 10 tys. euro do 13 tys. euro.

W działaniach „**Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników**” oraz „**Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich**” nastąpi podwyższenie premii ze 100 tys. zł do 150 tys. zł. Jeżeli rolnik przy uruchamianiu działalności gospodarczej (bez samozatrudnienia) stworzy dodatkowo jedno lub dwa miejsca pracy, premia ulegnie zwiększeniu do kwoty odpowiednio 200 tys. zł i 250 tys. zł.

Kolejne zmiany dotyczą uproszczeń w typie operacji „**Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej**” i związane są z ASF. Zaproponowane zmiany odnoszą się do pomocy przyznawanej rolnikowi na budowę ogrodzenia służącego bioasekuracji – w formie ryczałtu poprzez wprowadzenie standardowej stawki za metr bieżący ogrodzenia, furtki i bramy.

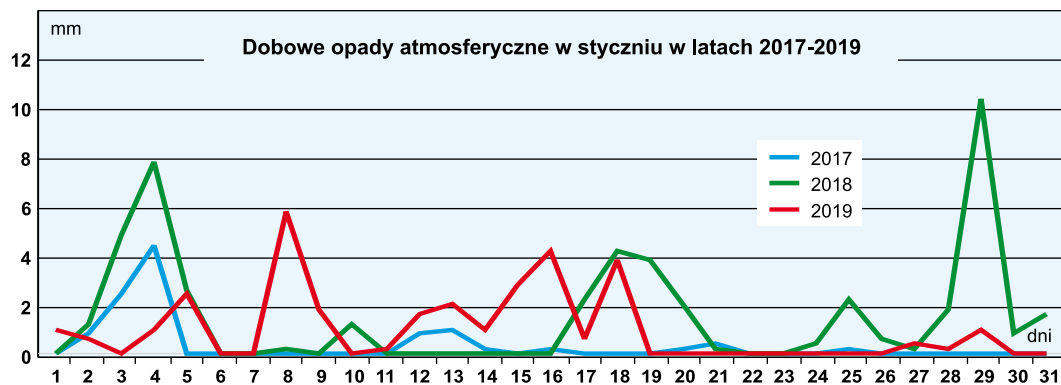
Kolejną istotną zmianą jest wprowadzenie do PROW 2014-2020 tzw. **instrumentów zwrotnych**. Wsparcie dla gospodarstw rolnych oraz przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego w tym zakresie przyjmie formę gwarancji i będzie dystrybuowane w ramach portfelowych linii gwarancyjnych.

Modyfikacja PROW 2014-2020 dotyczy również **działań obszarowych**. Nastąpi zwiększenie stawek wsparcia na zalesienie oraz podniesienie płatności w ramach wybranych pakietów działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych i rolnictwa ekologicznego.

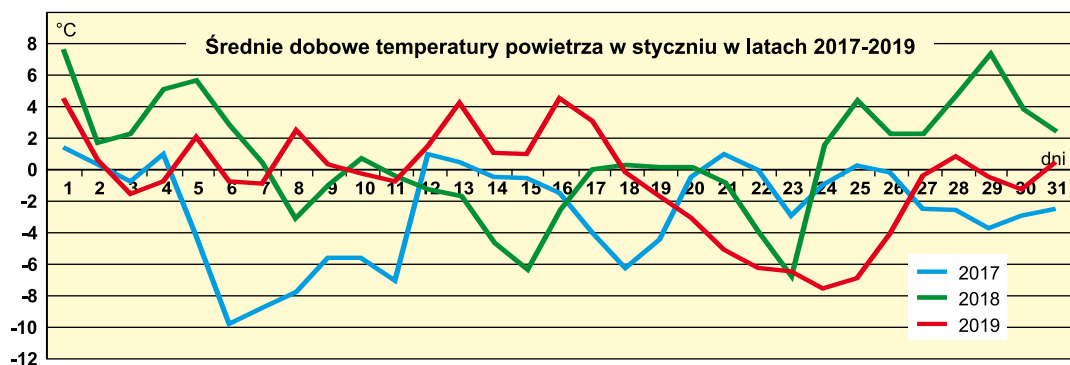
W typie operacji „**Restrukturyzacja małych gospodarstw**” zostanie zniesiony wymóg podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez określony czas przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy, przy jednoczesnym wprowadzeniu preferencji w ramach kryteriów wyboru operacji dla osób podlegających ww. ubezpieczeniu. Podwyższeniu ulegnie także górny próg wyjściowej wielkości ekonomicznej – do poziomu poniżej 13 tys. euro, przy zachowaniu wymogu osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej w okresie docelowym na poziomie 10 tys. euro i w każdym przypadku o co najmniej 20% w stosunku do wartości wyjściowej.

Proponuje się także rozszerzenie potencjalnej grupy wnioskodawców w naborze tematycznym dotyczącym wsparcia rozpoczynania działalności w zakresie **przetwórstwa produktów rolnych** – o rolników, ich małżonków, domowników podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, również na wnioski.

Opady stycznia

Temperatury stycznia

Pomiary prowadzono w stacji meteorologicznej w Minikowie koło Nakła nad Notecią.

opracowanie: Natalia Narewska

EKONOMIKA

Ceny produktów rolnych i nawozów mineralnych

PRODUKT	ŚREDNIA 2017	MIESIĄCE 2018												ŚREDNIA 2018	2019
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
CENY TARGOWISKOWE PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW ROLNYCH*, zł/dt															
pszenica	79	68	76	79	79	78	79	77	86	83	87	92	88	81	83
żyto	63	65	63	65	-	63	64	61	73	69	75	73	70	67	73
jęczmień	76	76	78	78	80	78	75	76	81	82	83	85	85	80	86
pszenżyto	70	68	67	70	69	66	70	67	76	73	75	81	78	72	82
ziemniaki	86	87	81	79	79	89	88	66	100	107	103	111	128	93	123
CENY SKUPU ŻYWCA NETTO*, zł/kg															
żywiec wieprzowy	4,50	3,78	3,95	4,26	4,07	3,99	4,22	4,24	4,39	4,28	3,93	3,73	3,62	4,04	3,59
maciory	3,57	2,73	2,76	2,96	2,80	2,46	2,33	2,59	2,76	2,71	2,45	2,24	2,19	2,58	2,13
żywiec wołowy	7,52	7,90	7,88	7,87	7,90	7,84	7,80	7,80	7,90	7,88	7,90	7,91	7,90	7,87	7,87
krowy	5,07	5,50	5,42	5,37	5,50	5,20	5,50	5,42	5,31	5,21	5,25	5,28	5,25	5,35	5,14
CENY SKUPU ZBÓŻ NETTO*, zł/dt															
pszenica konsumpcyjna	66	62	65	65	65	65	67	70	79	80	82	83	83	72	84
pszenica paszowa	62	63	65	65	65	66	65	68	73	74	76	79	80	70	83
żyto konsumpcyjne	52	49	55	55	55	55	54	54	62	62	62	66	66	58	65
pszenżyto paszowe	57	59	60	60	60	61	61	62	66	68	70	72	71	64	74
jęczmień konsumpcyjny	58	65	65	65	65	65	63	62	65	65	70	79	82	68	82
jęczmień paszowy	57	60	62	62	63	64	64	62	67	70	71	75	77	66	80
CENY NAWOZÓW MINERALNYCH NETTO, zł/dt															
saletra amonowa 34%	107	108	110	108	109	107	103	114 (III kwartał)			120 (IV kwartał)			110	122
mocznik 46%	134	127	130	124	127	126	121	131 (III kwartał)			148 (IV kwartał)			129	152
superfosfat wzb. 40%	139	130	132	125	134	133	133	136 (III kwartał)			143 (IV kwartał)			133	143
sól potasowa 60%	138	128	133	127	131	130	133	141 (III kwartał)			139 (IV kwartał)			133	142
Polifoska 6	150	141	146	136	144	144	145	153 (III kwartał)			158 (IV kwartał)			146	163

* na podstawie „Systemu Notowań” KPODR Minikowo: www.ceny.kpodr.pl

opracowanie: Justyna Kryger